

SAYIN ABONELERİMİZE

1 — Kâğıt fiyatlarına yapılan zam dolayısıyla Dergimizin **senelik abonesi** 1959 yılı başından itibaren **15 Liraya** çıkarılmış olacaktır.

2 — Abone bedellerinin zamanında gönderilmemesi hesaplarımızda karışıklığı, bir sürü muhabere ve meşguliyeti mucip olduğundan 1959 yılı abone bedellerinin peşin alınmasına zaruret hasıl olmuştur. Bu maksatla gelecek 6. cı sayı **15 Lira** ödemeli olarak gönderilecek ve bu suretle **1959 abone bedellerinin ödenmesi** sağlanacaktır. Sayın abonelerimizin 1959 yılı abone bedeli olan 15 lirayı ödemeli karşılığı tediye etmek suretiyle gösterecekleri alâkaya şimdiden teşekkürlerimizi sunarız.

58/283

SEBEPSİZ SUÇLAR VE PSİKANALİZ

Prof. Dr. Rasim ADASAL

En basit bir suçun dahi hiç olmazsa gayri şuuri olarak bir sebebi mevcuttur. Ancak bu sebep mahkemelerin bütün gayretlerine rağmen verilecek olan cezanın kriteriyumu olmak üzere aşikâr olmayabilir. Yani ortada ne bir kavga, ne bir kin ve nefret, ne bir delilik feveranı ve nede bir menfaat vardır. Bir insan ticarî münasebette bulunmadığı, aşkta rakibi olmadığı, parasına göz koymadığı ve hatta hiç tanımadığı diğer bir insanı da öldürür. Bu gibi cinayetlerde hâkimler ceza tayininde tereddüt gösterirler ve hatta bu zihniyetle hiç ceza görmeyen katiller vardır. Halbuki bu sebepsiz suçlarda da hakikatte hiç olmazsa «fikri bir tatmin» hedefi vardır. Böyle bir suçu işleyen herhalde ruhan bir doyumunu gerçekleştirilmektedir. Hatta bazı kazalarda bile şuur altı bir arzu ve tasarlama bahis konusu olabilir. Suçun müdafaa, ihtiyaç, tutku, delilikler gibi mutad klasik sebeplerini bir atarafa bırakarak daha ziyade bu dört grup dışında kalan yani bunlara ait herhangi bir sebebe bağlanmayan ve «Sebepsiz cürümler» başlığı altında toplanabilen suçları ele alıyoruz.

Ruhi muvazenesizliğin normal ve anormal davranış hududunda kalan halleri kale alındığı takdirde sebepsiz sayılan suçlardan çoğunun bunlara bağlanabileceği anlaşılır. İnsanın sosyal münasebetleri itibariyle şahsiyetini önemli bir şekilde parçalayan esas delilikler dışında birçok hafif ve gizli ruh aykırılıkları mevcuttur. Bunlar zaman zaman bir davranış anomilisi, marazi bir fikir tefsiri şeklinde belirir ve zahiren normal sanıldıkları halde psikanalitik bir muayene ile meydana çıkabilir. Bir müddet içinde bütün hareketleri ve sosyal münasebetleri tetkik edilen normal bir insanın psikopatolojik ölçülerle gayri tabii bir hareketi tesbit edilebilir. Gerçi her an fikirlerine, iştihaklarına ve hatta reflekslerine hâkim olan insanlara normal diyoruz. Fakat bu nihayet bizim dıştan görüşümüz ve onun da bütün hareketlerine hâkim olarak muhite verdiği reaksiyonlardır. Fakat bazı insanlarda gizli hislerini ve fikirlerini olaylar ve muhitleri hakkındaki tefsirlerini düşündükleri gibi dışa vurmazlar. Hiç olmazsa bu fikirlerinin diğerleri nazarında marazi bir mahiyeti olduğunu tasavvur ederler. Paranoid fikirleri yani marazi şüpheleri olan insanlarda bu çok görülür. Esasen bütün insanlar bütün gün aynı ruh haleti göstermezler. Hazım organlarımızın işlemlerine ve yemeklere, içmiş bulunduğumuza, hararet derecemize, iklim şartlarına, cinsiyet itibariyle tatmin edilmiş veya edilmemiş olmamıza, yorgun bulunmamıza, çevremizden gelen ruhi kamçıla-

ra göre ruh haletimizin birtakım farklar gösterdiği muhakkaktır. Moralimizin birçok belirtileri bile buna bağlıdır. Bundan başka 24 saat zarfında değişiklikler gösteren kan gibi vücut sularımızın kimyası da rol oynamaktadır. O halde hergünkü iç ve dış çevre kamçılarının moral ve ruh üzerine tesirleri çok mühimdir. Bunlar duygularımızı ve tutkularımızı kısmen değiştirmekte, muhakeme ve tevsir bağlarını çözmekte, irade kontrolunu gevşetmektedir. 24 saat zarfında tamamiyle değişen insanlar dahi vardır. Gündüzleri meslekî uğraşmalarında ve hastalariyle olan bütün münasebetlerinde faziletli bir insan olan bir doktor, geceleri bunun aksine en vahşi dürtülerin oyuncağı olan bir iblis veya vampir olmakta yani ahlâk itibariyle habis ruhlu tipini almaktadır. Bu şahsiyet ikiliği yalnız «İki ruhlu adam» filiminde olabilen hayali bir şey değildir. Birçok insanlarda zaman zaman, çok daha ufak mikyaslarda olmak üzere, davranış ve moral dalgalanmalar gösterir. Şimdi neşeli ve hovarda olan bir insan bir müddet sonra kötü niyetli ve alıngan olabilir. Bütün bunlar şüphesiz ki muhitten gelme moral ve sosyal kamçılara bağlıdır.

İçimizden birçoğumuz bir taraftan sırf kendi düşüncelerinin aşıkları ve duygularının esirleri ve diğer taraftan da başkalarının fikirlerine ve duygularına karşı koşnutsuz olarak kısa bir müddet içinde bayağı paranoid bir reaksiyon gösteriyor ve diğerlerinden şüphelenirken kendimize lüzumundan fazla bir değer veriyoruz. İşte bu kendimizi inceleme ve kötü tefsir, arkadan başkalarının kötülüklerinden korkmadan şüphelenme ve nihayet bunun sevkile de kendini büyük görme paranoianın ufak ölçüde bir tablosudur. Bunun gibi günün birinde ruyali bir hezeyan gösterebilir ve cinsel hayatımızı tarafsız bir görüşle gözden geçirdiğimiz takdirde başkalarında sapıklık dediğimiz anomalilerden birinin nüvesini taşıdığımızı görürüz. Demekki bütün insanlarda anormal meyhanların ve arzuların, her çeşit marazi ruhi hallerin ufak ölçüde çekirdekleri mevcuttur. Esasen anormal dediğimiz ruh hali nihayet normal davranışın müsbet veya menfi hatlarda olmak üzere bir mubalağasıdır. İnsanın ruh hayatında her çeşit ihtiras ve kin, aşk, mülk sahibi olma, sevilme, kıskançlı gibi tutkular mevcuttur. Bunlara ufak belirtileriyle marazi dememekle beraber herhangi bir sebeple kabarmaları bir ruh hastalığı edasını almaktadır. O halde mes'ele tabii ve anormal arasında bir hudut ve standard hüküm verdiren bir âmme kanaati meselesidir. Rumba dansını yalnız başımızda sokakta yaparsak bize deli derler. Halbuki bir gece lokalinde 55 yaşında olduğumuz halde bir genç kızla zıplarken normal sayılıyoruz.

Bir filozofun şu sözü çok manalıdır : «İçimden geçmeyen hiçbir kötülük ve ahlaksızlık yoktur. Bereket versin ki başımı iki elimin arasına alarak ve bir nefis murakabesi yaparak kendime geliyor ve bu şeynatı içimden atıyorum. «Demek ki aşağı yukarı her insanın gayri şuuri vahşi tabii-

atında bir amoral temayül ve saldırganlık dürtüsü mevcuttur. Esasen **saldırganlık** biyolojik manada ve normal hudutlarda olmak üzere her insanda bir «**elan vital**» olarak dış kamçılara karşı intibaklarını sağlamakta ve onu **korumaktadır**. Bu insanın çalışmak ve başarılar elde etmek, bir şey olmak için sahip olduğu üstünlük duygusunun, normal ihtiraslarını ve dinamizmasının ifadesidir. İhtirazsız insan da normal sayılamaz. Ancak bu saldırganlık temayülü zaman içinde çocukluk çağından erginlik çağına doğru aile ve okul terbiye vasıtalarıyla medenileşmez. Sosyalize olmaz ve cemiyetin dileklerine ve nizamlarına uygun bir (**üstbenlik = surego**) ile baskılara uğramazsa iptidailiğini ve anarşik vasfını muhafaza eder ve herhangi bir zamanda cemiyetteki çeşitli sebeplerin - yoksuzluk, içki, sefalet kötü muhit, hastalık, cinsel terbiye yokluğu... - katılmasıyla suçlar halinde belirir. Fakat bilhassa bazı insanlarda bu bir «**sapık bünye**» şeklinde çok daha barizdir. Bunlar «**dejenere psikopat**» ismi de verilen ve modern cemiyetlerde yekûnları oldukça kabarık olan nisanları teşkil ederler

Yukarda belirli hatlariyle anlatmaya çalıştığımız «**ufak ve gizli ruh aykırıkları**» ile esas **psikozları** - eskilerin cinnet dedikleri - karıştırmamak lâzımdır. İnsanın şahsiyetini oldukça parçalayan, onu cemiyet münasebetleri ve hakları bakımından kitlelerin dışında bırakan ve bilhassa **şuur, idrak, hafıza, muhakeme** gibi ana fakültelerin bozukluklariyle müterafık olan delilik en ileri derecede bir ruh muvazenesizliğidir. Bu vak'alar ve bunların işledikleri cinayetler sanıldığı gibi fazla değildir. Nihayet **paranoia, maniê ve melankoli, erken bunama, mantal konfuzyon, marazi kronik alkolizm** gibi deliliklerde işlenen suçlar Türk Ceza Kanununun 46 ncı maddesine göre sorumsuzluk kanaatını alırlar, ve bu raporu alanlar akıl hastanelerinde kapatılırlar. Fakat akıl hastalığı insani çok def'a idamdan kurtaran bir suç sebebi olduğu için bütün katillerin en çok öne sürdükleri mazeret budur. Halbuki hergün dünyanın her tarafında işlenen sayısız ve çeşitli cinayetlerde hakikî deliliğin rölü son derece azdır. Nitekim binlerce hastayı barındıran timarhanelerde başkalarına saldırganlık ve cinayet intiharlara nazaran çok daha görülür. Essen her suçta biraz ruhi aktivite düşünülebilir. Yakalanacağını, hapse gireceğini, senelerce birçok mahrumeytlere katlanacağını ve arkasında betbaht bir aileyi bırakacağını düşünmeden öldüren insan bir an içinde budalalaşıyor demektir. Fakat bu delilik demek değildir ve cemati cemiyetin selâmeti bakımından da adalet bunu bir mazeret saymaz.

(Bundan sonraki yazımız bazı misallerle bilhassa psikanlitik suçları inceleyecektir.)